

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 13 Φεβρουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : Όδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 83

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ

6

Πώς να σου ψάλλω; τὸ λευκό σου δνειρο
φοβοῦμαι μὴ διαλύσω καὶ ταράξω
Πώς να διγῆσω καὶ μπροστὰ 'στὰ κάλλη σου
δὴν κοῦα πέτρα καὶ βουδὴ ν' ἀράξω;
Σὺ ἀπαλὴ τοῦ φεγγαριοῦ ἀκτίνα,
μάθε με πῶς τῆς λήμνης καὶ τὰ κρῖνα
χαϊδεῖς ἀλλὰ δὲν ξυπνᾷς.

Πώς να σ' ἀφῆσω μόνη καὶ σ' ἀρπάξουνε
ἡ νύχτες 'στὰ κρυστάλλινα παλάτια;
Πώς να σ' ὑμνήσω καὶ μ' ἀκούσουν κ' ἔλθουνε
τοῦ κόσμου τὰ σιγώπουλα μὲ τ' ἄνια;
"Ανεμε, σβῆνε τὴν φωνή μου πέρα...
δεῖξε μου πῶς 'στὸ κάστρο νύκτα ἡμέρα,
δράκε, μπουρῖδες ν' ἀγρυπνᾷς.

Καὶ πῶς να ζωγραφίσω τὴν εἰκόνα σου:
κύκνου λαιμός, σμικτὰ γραμμένα φρύδια,
καμαρωτὸ καὶ λυγρὸ τὸ σῶμα σου,
μαῦρα μαλλιά (δὲν βροῖσκονται τὰ ἴδια)...
νύχτα τὸ κονδυλένιο σου τὸ χέρι,
γιὰ νὰ μὴ πῆς, λευκὸ μου περιστέρι:
—ὦ πόσα, νόνα μου, ξεχνᾷς!

7

Νάνι, παιδί μου, νάνι καὶ 'στὸν ὕπνο σου
νὰ βρῆς τ' ἀνδρειωμένου τὸ βοτάνι,
νὰ γίνης 'στὸ σπαθὶ καὶ 'στὸ τουφέκισμα
ὅπως μεγάλου κλέφτες καπετάνιοι,
τὸ Κάστρο τῆς Ὁραίας νὰ βοηθήσῃς
καὶ τὴν κλεισμένη κόρη ν' ἀναστήσῃς
ρήγα παιδί κ' ἐγγόνι βασιλιά.

Νάνι δι. νάνι κιόταν μὲ βαγιόκλαδα
στεφάνι στὸ κεφάλι σου θὰ βάλουν
θ' ἀντιλαλοῦνε ἡ κορφές, τὰ γέμματα
ἀπ' τὸ τραγοῦδι ποῦ γιὰ σὲ θὰ ψάλλουν...
μὰ ἡ φωνὴ πρὶν φθάσῃ 'ς ἄλλα μέρη
τὸ ἄτι σου 'στὴν Ἥδω θὰ σὲ φέρῃ,
ρήγα παιδί κ' ἐγγόνι βασιλιά.

Τὰ δάκρυα ποῦ χύνω
γιὰ κείνον, νὰ σοῦ γίνουν
δρυσόσταγμα ποῦ ἀφῆνουν
γιὰ τάνθια ἢ χαραυγές,
ποτὲ νὰ μὴ τὴν νοιώσῃς
(κοιμάσουν ὅπως τώρα)
τὴ θλιδερὴ τὴν ὥρα
Ποῦ ἀφῆνε ἐμὲ καὶ σέ!

Καὶ ἡ πικρὴς κατάρες,
τὰ μαῦρα παρακάλια
νὰ γίνουν ροδοκάλια,
χρυσές σου χαραυγές...
Κοιμήσου, κόρη, ὡς ὅτου
τὰ μῦθος ξεριζώσω
καὶ κρῖνο ἐκεῖ φυτρῶσω
λευκὸ λευκὸ γιὰ σέ.

ΚΩΣΤΑΣ Σ. Γ.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΞΕΑΡΧΟΣ

ΟΙ ΜΑΚΑΡΙΟΙ

Ἐκτελεῖ τάχα φρόνιμο ἔργον ὅποιος πασχίζει νὰ
σπεῖρῃ στὰ κεφάλια τῶν Ρωμηῶν τὸν σπόρο τοῦ σε-
βασμοῦ πρὸς τὰ ἔργα καὶ τῆς καταφρόνιας πρὸς τὰ
λόγια; Καὶ ὡς μυαλωμένη ἄρα πρέπει νὰ λογαρια-
σθῇ ἡ προσπάθεια τῆς μονάκριβης ἐφημερίδας, ἡ
ὁποία ἐτόλμησε νὰ ξεδιπλώσῃ στὴν Ἀθήνα τὴν
πνευματικὴν σημαία κατὰ τῶν λόγων;

Ἐγὼ βέβαια, μήτε γιὰ μιὰ στιγμὴ, μήτε γιὰ
χωρατὸ δὲν θ' ἀρνηθῶ τὴν ἔχθρα μου πρὸς τὴν ἀερο-
λογία. Καὶ θὰ βρῶ κ' ἐδῶ τὴν εὐγένεια τῆς προσ-
παθείας στὴν τόλμη τῶν ἀνθρώπων ποῦ ἀποφάσισαν
νὰ πολεμήσουν τὰ λόγια, στὸν τόπον ὅπου λένε προ-
δότῃ ὅποιον συμβουλεύει τὰ σωστὰ μὲ τὴ γλῶσσα
τῆς μάινας του, ἐν ᾧ τιμοῦν τὸν ἐπιτόλαιο, τὸν
ἄμυαλο ἢ τὸν κατεργάρι, ὁ ὁποῖος φθέγγεται μὲ
ἡχηρὰ λόγια μαυρολόγηματα, ἢ παρακινεῖ σ' ἀνο-
μήματα. Καὶ θὰ βρῶ τὴν αἰτιολογίαν τοῦ σκοποῦ
στὴν ἀνυψίληψιν τοῦ Ρωμηοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποκτώντας
τὴ συνήθειαν νὰ σέβεται τὰ ἔργα, ἴσως θὰ φθάσῃ μιὰ
μέρα νὰ νοιώσῃ τι ἀξίζει καὶ τι σημαίνει τὸ ρητό
ποῦ ἔμαθε στὴ Χριστομάθεια: Μόνον ἡ πραγματικὴ
ἀξία μπορεῖ νὰ ἐπιβληθῇ.

Διότι δὲν εἶναι ἐπὶ τέλους παράτολμο, μήτε
δύσκολο νὰ τὸ δοῦμε καὶ νὰ τὸ ποῦμε ἀπὸ τώρα,
ὅτι καὶ ἡ εὐγενικὴ προσπάθεια μὲ τὸν καιρὸ θὰ
δυναμώσῃ καὶ ὁ σκοπὸς ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ πλη-
ρωθῇ, ἀφοῦ εἶναι ἀληθινὸν ὅτι μὲ τὸ μέρος ποῦ βρί-
σκεται ἡ ἀλήθεια σ' ἐκεῖνο θ' ἀπομείνῃ ἡ τελικὴ
νίκη.

Μολαταῦτα, ἐπειδὴ ὅλοι μας ἔχουμε στιγμὲς πυρ-
ρωνισμοῦ καὶ τότε ἀμφισβηλοῦμε γιὰ ὅλα, νοιώθω
κἄποιο δισταγμὸ ν' ἀπαντήσω στὰ ἐπὶ κεφαλῆς ἐρω-
τήματα κατηγορηματικὰ—ὅτι σωστὰ καὶ πρακτικὰ
ἐσκεφθῇσαν ὅσοι ἐνόμισαν πῶς ἐφῆσσε ὁ καιρὸς νὰ
μάθουν καὶ οἱ Ρωμηοί, ὅτι πρέπει νὰ ἐκτιμῶν τὰ
ἔργα καὶ οὐχὶ τὰ λόγια.—Τὸν δισταγμὸ μου δι' αὐτόν,
τὸν δικαιολογοῦν κάμποσοι λόγοι, οἱ ὅποιοι ἐλπίζω
πῶς θὰ φανοῦν σοφικοὶ στοὺς Ρωμηοὺς ὁπαδοὺς τοῦ
Ἠδωτισμοῦ, σὲ ὅσους δηλαδὴ παραδέχονται, ὅτι μιὰ
προσπάθεια εἶναι ἀπολύτως ὠφέλιμη καὶ πρακτικὴ,
ὅταν ἡ ἐπιτυχία τῆς πρὸκειται νὰ ἐξασφαλίσῃ κάποια
κατάστασις τοῦ λαοῦ, ὅχι ἀνώτερη, ἀλλ' εὐτυχέ-
στερη ἀπὸ τὴν τωρινή.

Μὰ οἱ Ρωμηοί, ὑπὸ τὴ στενότητι αὐτῇ ἀντί-
ληψιν τῆς εὐτυχίας, δὲν θὰ γίνουν δυστυχέστεροι
τὸν καιρὸ ποῦ δὲ θὰ χορταίνον με τὰ λόγια ἀλλὰ θὰ
ζητοῦν ἔργα;

Ἔτσι πρέπει νὰ τεθῇ τὸ ἐρώτημα, καὶ αὐτὸ πρό-
κειται νὰ δοῦμε.

Ὅποιος συμφωνεῖ ὅτι ἡ κατήχησις τοῦ σεβα-
σμοῦ διὰ τὰ ἔργα εἶναι διδασκαλία σύμφωνη μὲ τὸ
θετικὸν κ' ἐπιστημονικὸ πνεῦμα, τὸ ὅποιον παραδέ-
χεται, ὅτι ἀπὸ τὸ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ γῇ τίποτε,
θὰ δεχθῇ, ὅτι οἱ Ρωμηοί θὰ περιφρονήσουν τὰ λό-
για, ὅταν θὰ γίνουν θετικοὶ κ' ἐπιστημονικοί. Μὰ
διὰ νὰ γίνουν ἐπιστημονικοὶ καὶ θετικοὶ πρέπει νὰ
γίνουν ἐργατικοί.

Ποῖος ὅμως μπορεῖ νὰ πῇ, ἂν ἡ τεμπελιά δὲν
εἶναι κατάστασις εὐτυχέστερη ἀπὸ τὴ δουλειά; Νὰ
τὸ πρῶτο πρόβλημα ποῦ πρέπει νὰ ἐπιλύσουν ὅλοι οἱ
Ρωμηοὶ προτοῦ ἀπαρνηθῶν τὸν κ. Μιστριώτη καὶ ἀ-
ποφασίσουν νὰκούσουν τί λένε οἱ Μαλλιαροί.

×

Ἡ Ἐπιστήμη μᾶς μαθαίνει, μὲ τὴ Φυσική, ὅτι
τίποτε δὲ χάνεται στὴ φύσιν καὶ μόνον τὸ τίποτε
γεννιέται μόνον του, μὲ τὴ Φυσιολογικὴ δὲ ψυχολο-
γία μᾶς λέει, ὅτι ἀπαράλλαχτα καὶ ἡ Σωστὴ Ἰδέα
δὲν αὐτογεννιέται, ἀλλ' εἶναι τὸ ἀλγεβρικὸ ἀθροισμα
τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων τὰς ὁποίας κατὰ και-
ροὺς ἐδέχθη τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου προσέχοντας,
μελετώντας, παρατηρώντας.

Ὅταν οἱ Ἕλληνες γίνουν Ρωμηοὶ ἐργατικοὶ καὶ
θετικοὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι θὰ περιπαίξουν τὰ λόγια
ποῦ πέφτουν οὐρανοκατέβητα καὶ δογματίζον,
διότι θὰ θέλουν ἀποκάτω ἀπὸ τὴ φράση νὰ φαίνε-